

EXPUNERE DE MOTIVE

Secțiunea 1

Titlul proiectului actului normativ

Lege pentru punerea în aplicare a Legii nr. 134/2010 privind Codul de procedură civilă

Secțiunea a 2-a

Motivul emiterii actului normativ

1. Descrierea situației actuale

1.1. Legea nr.134/2010 privind Codul de procedură civilă (în continuare noul Cod de procedură civilă) reprezintă continuarea firească a reformei sistemului judiciar românesc, o consecință rațională a adoptării noului Cod civil (Legea nr.287/2009). Reforma de substanță adusă dreptului material și interdependența organică dintre norma substanțială și cea procedurală au impus crearea unui nou instrument juridic în materie procedurală, care să corespundă exigențelor unei justiții moderne, rapide și eficiente. Noul Cod de procedură civilă a creat astfel cadrul de valorificare pe calea justiției a noilor norme de drept material, stabilind organele, formele și mijloacele procedurale necesare aplicării acestora.

Noul Cod de procedură civilă vine astfel să înlocuiască vechea reglementare în materie – Codul de procedură civilă din 1865, act normativ supus unor intervenții legislative repetate în încercarea de a fi adaptat la permanentele transformări ale mediului socio-economic. Problematika adaptării materiei dreptului procesual civil astfel încât aceasta să corespundă noilor condiții economice și sociale a căpătat amploare mai ales după anul 1989, atingând punctul maxim după momentul integrării României în Uniunea Europeană, întrepătrunderea normelor juridice ale Uniunii Europene cu reglementările interne creând contextul și cadrul favorabil impunerii unei noi politici legislative în materie.

1.2. Noul Cod de procedură civilă a modificat radical concepția de ansamblu asupra materiei, dispozițiile acestuia urmărind să răspundă unor deziderate actuale, precum accesul justițiabililor la mijloace și forme procedurale mai simple și accesibile, dar și accelerarea procedurii, inclusiv în faza executării silite. În egală măsură, noul Cod de procedură civilă urmărește să răspundă și exigențelor de previzibilitate a procedurilor judiciare decurgând din Convenția pentru apărarea drepturilor omului și a libertăților fundamentale și, implicit, din cele statuate în jurisprudența Curții Europene a Drepturilor Omului. Între noile soluții legislative

institute prin Legea nr. 134/2010 sunt de menționat, cu titlu de exemplu, următoarele:

- reglementarea în mod expres a principiilor fundamentale ale procesului civil, consacrate, până în prezent, pe cale doctrinară și jurisprudențială;
- reconfigurarea competenței materiale a instanțelor judecătorești, în scopul asigurării unei împărțiri echitabile a cauzelor, care să conducă la fluidizarea și accelerarea procedurilor judiciare, precum și la asigurarea unei practici judiciare unitare pe întreg teritoriul țării;
- eficientizarea procedurii de citare și comunicare a actelor de procedură și adaptarea acestora la noile realități socio-economice, dar și la cele din domeniul tehnologiei informației, în scopul asigurării soluționării într-un termen rezonabil a cauzelor;
- instituirea unor mecanisme și instrumente procedurale menite să contribuie la soluționarea cauzelor civile într-un termen rezonabil, precum: caracterul excepțional al amânărilor care pot fi acordate de instanță, modificarea regimului invocării excepției de necompetență, extinderea înțeleșului noțiunii de „termen în cunoștință”, obligația instanței de a fixa termene procedurale scurte, chiar de la o zi la alta, date în cunoștința părților;
- resistemizarea etapelor procesului civil (etapa scrisă; cercetarea procesului; dezbateră în fond a procesului), în scopul creșterii eficienței activității de judecată și reducerii duratei procesului civil;
- revizuirea dispozițiilor referitoare la căile de atac și impunerea unei noi concepții în această materie, în conformitate cu care apelul va reprezenta singura cale ordinară de atac cu caracter devolutiv, având ca obiect, ca regulă, controlul judecării asupra fondului cauzei, în timp ce recursul va urmări să supună instanței de recurs competente examinarea, în condițiile legii, a conformității hotărârii atacate cu regulile de drept aplicabile;
- reformarea substanțială a materiei executării silite, în scopul asigurării premiselor executării prompte și efective a titlurilor executorii obținute în cadrul procesului de fond ori, după caz, recunoscute ca atare de lege, în condițiile respectării stricte a drepturilor procesuale ale creditorului și debitorului, dar și ale oricărei alte persoane interesate;
- reformarea și resistemizarea materiei procedurilor speciale, inclusiv prin reglementarea unor proceduri speciale noi (cu titlu de exemplu: procedura evacuării din imobilele deținute sau ocupate fără drept ori procedura privitoare la soluționarea cererilor de valoare redusă).

2. Schimbări preconizate

2.1. Prezentare generală a proiectului de act normativ

Intrarea în vigoare a noului Cod de procedură civilă, alături de celelalte trei coduri, civil, penal și de procedură penală, reprezintă obiectivul fundamental al reformei inițiate de Guvern. Importanța acestui obiectiv depășește granițele sistemului justiției, constituind un punct de cotitură nu doar pentru reforma instituțiilor dreptului și a justiției din România, ci și pentru societatea românească în ansamblul ei.

Succesul implementării reformei legislative va asigura desprinderea definitivă a României de era postcomunistă a tranziției și cantonarea ireversibilă în universul de valori și instituții ale lumii euroatlantice.

Această reușită este însă condiționată de consecvența, rigurozitatea și coerența demersurilor ce vor fi întreprinse în vederea pregătirii aplicării dispozițiilor legale de drept substanțial și procedural ale celor patru coduri. În ansamblul acestor demersuri, elaborarea, promovarea și adoptarea legilor de punere în aplicare a codurilor reprezintă etape de importanță și complexitate deosebite.

2.2. Structura prezentului proiect de act normativ

Structura prezentului proiect de act normativ reflectă obiectivele urmărite de acesta.

Proiectul de act normativ debutează cu un titlu cuprinzând dispoziții generale ale actului normativ. Obiectul principal de reglementare al proiectului de act normativ vizează punerea de acord a legislației procesual civile existente cu prevederile noului Cod de procedură civilă, precum și soluționarea conflictului de legi rezultând din intrarea în vigoare a acestuia.

Titlul II al proiectului de act normativ (împărțit în două capitole, Capitolul I „Dispoziții tranzitorii” și Capitolul II ”Dispoziții de punere în aplicare”) cuprinde un corpus de norme generale care reglementează aspecte fundamentale pentru aplicarea unitară și asigurarea coerenței reglementării procesual civile.

Titlul III din proiectul de act normativ cuprinde norme vizând amendarea unor dispoziții ale noului Cod de procedură civilă.

Titlul IV al proiectului de act normativ conține dispozițiile de modificare și completare a legislației speciale, în vederea adaptării acesteia la noua reglementare procesual civilă instituită prin Legea nr. 134/2010.

Titlul V din proiectul de act normativ este dedicat dispozițiilor finale ale legii. Astfel cum anunță Legea nr. 134/2010 în articolul său final, misiunea stabilirii datei intrării în vigoare a noului Cod de procedură civilă revine legii pentru punerea în aplicare a acestuia. În temeiul acestei dispoziții legale, proiectul propune ca termen de intrare în vigoare a noului Cod de procedura civilă data de 1 iunie 2012. Titlul V cuprinde, totodată, și lista normelor ce urmează a fi abrogate.

2.3. Prezentarea soluțiilor proiectului Legii pentru punerea în aplicare a Legii nr. 134/2010 privind Codul de procedură civilă

Punerea în aplicare a noului Cod de procedură civilă, lege fundamentală ce reglementează ansamblul raporturilor de drept procesual civil, implică, la rândul ei, o activitate de documentare, de analiză în profunzime, dar și o activitate legislativă elaborată, ale cărei principale direcții sunt:

➤ *instituirea dispozițiilor tranzitorii și de punere în aplicare care să realizeze trecerea de la vechea la noua reglementare*

- *dispoziții tranzitorii*

Pentru asigurarea previzibilității normei de procedură civilă, noul Cod de procedură civilă cuprinde soluții normative cu caracter de noutate în ceea ce privește aplicarea legii de procedură, înlocuind principiul actual al aplicării imediate a noii norme de procedură cu acela potrivit căruia dispozițiile noii legi de procedură civilă sunt aplicabile numai proceselor și executărilor silite începute după intrarea în vigoare a acesteia.

Principiul este detaliat prin câteva dispoziții particulare referitoare la legea aplicabilă mijloacelor de probă și hotărârilor, situații în care, ca regulă, legea veche supraviețuiește alături de legea nouă, rămânând a governa cauzele aflate în curs de soluționare la data intrării în vigoare a legii noi.

Noile dispoziții de drept intertemporal urmează a-și găsi aplicare și în privința conflictelor de legi ivite în contextul intrării în vigoare a noului Cod de procedură civilă. Așa fiind, dispozițiile noului Cod de procedură civilă urmează a governa numai procesele și executările silite începute după intrarea acestuia în vigoare, procesele în curs de judecată și executările silite începute sub legea veche rămânând supuse acelei legi.

Proiectul de act normativ cuprinde însă și unele dispoziții de natură să circumstanțieze sfera de aplicare a soluțiilor consacrate de noul Cod de procedură civilă la o serie de situații particulare.

Astfel, pentru asigurarea previzibilității cadrului normativ și ținând seama de noua concepție privitoare la condițiile începerii executării silite, prin proiect se propune reglementarea regimului titlurilor executorii (hotărâri judecătorești și alte înscrisuri) constituite înainte de data intrării în vigoare a noului Cod de procedură civilă, care vor putea fi puse în executare după această dată chiar dacă nu au fost învestite cu formula executorie.

Ținând seama de diversitatea reglementărilor speciale sub aspectul termenelor procedurale, prin proiect se propune ca termenele procedurale prevăzute de legile speciale, în curs la data intrării în vigoare a noului Cod de procedură civilă, să rămână guvernate de legile în vigoare la data la care au început să curgă.

▪ *dispoziții de punere în aplicare*

Capitolul II al Titlului II al proiectului de act normativ instituie unele dispoziții cu caracter de principiu pentru punerea în aplicare a noii reglementări procesual civile, ținând seama de noul sistem procesual civil instituit prin Legea nr. 134/2010, dar și, în egală măsură, de concepția noului Cod civil.

În considerare noului regim al căilor de atac consacrat de noul Cod de procedură civilă, prin proiectul de act normativ se prevede că, ori de câte ori potrivit dispozițiilor unei legi speciale hotărârea judecătorească de primă instanță este „definitivă”, de la data intrării în vigoare a Codului de procedură civilă, aceasta va fi supusă numai apelului la instanța ierarhic superioară. În considerarea specificului materiei contenciosului administrativ și fiscal, prin proiect se propune excluderea acestor categorii de litigii din sfera de aplicare a regulii amintite, hotărârile primei instanțe date în asemenea litigii rămânând a fi supuse în continuare recursului.

Sub aspect terminologic, având în vedere renunțarea prin noua reglementare procesual civilă la categoria hotărârilor judecătorești irevocabile, proiectul prevede că referirile din cuprinsul legilor speciale la „hotărârea judecătorească definitivă și irevocabilă” sau, după caz, „irevocabilă” se vor înțelege ca fiind făcute la „hotărârea judecătorească definitivă”.

Ținând seama de vocația noului Cod de procedură civilă de a constitui procedura de drept comun în materie civilă, proiectul de act normativ preconizează aplicarea dispozițiilor acestuia în toate cazurile în care legile speciale nu cuprind prevederi referitoare la procedura de judecată, felul hotărârii instanței ori calea de atac și termenul de exercitare a acesteia.

Eliminarea procedurii investirii cu formula executorie a făcut necesară consacrarea prin proiect a unei dispoziții de armonizare a legilor speciale care prevăd această cerință în vederea punerii în executare a hotărârilor judecătorești sau a altor înscrisuri, acestea urmând a fi puse în executare, de la data intrării în vigoare a noului Cod de procedură civilă, fără îndeplinirea formalității amintite.

Având în vedere schimbarea conceptuală cât privește modalitățile de executare silită a obligațiilor de a face sau de a nu face *intuitu personae* (art. 894 din noul Cod de procedură civilă, astfel cum se propune a fi modificat prin proiect), se preconizează instituirea unei norme cu caracter de principiu vizând amendarea legislației speciale cuprinzând dispoziții în materie. Astfel, dacă legea specială prevede obligarea debitorului la plata de daune cominatorii ori a amenzii civile pentru nerespectarea unei obligații de a face sau de a nu face ce nu poate fi îndeplinită prin altă persoană decât debitorul, de la intrarea în vigoare a noului Cod de procedură civilă, se vor putea aplica penalități în condițiile prevăzute de acest cod.

Adaptarea reglementărilor speciale s-a impus și în ceea ce privește cererile de suspendare a executării silite, precum și cererile de suspendare a executării unei hotărâri judecătorești, a unei hotărâri pronunțate de un organ cu activitate jurisdicțională sau, după caz, a unui alt titlu executoriu – în cazurile în care aceste cereri sunt în prezent de competența președintelui instanței. De la data intrării în vigoare a noului Cod de procedură civilă, cererile menționate urmează a fi soluționate de către un complet al instanței competente potrivit legii.

➤ *corelarea dispozițiilor noului Cod de procedură civilă, între ele, dar și cu prevederile noului Cod civil*

Analiza minuțioasă a fiecărei norme a noului Cod de procedură civilă prin raportare la celelalte dispoziții ale acestuia și la legislația procesual civilă ce va fi afectată de intrarea sa în vigoare a făcut posibilă identificarea unor necorelări sau erori în chiar textul acestei opere legislative fundamentale, care ar fi de natură să influențeze negativ aplicarea sa unitară, sistematică.

De altfel, cum era și firesc, posibile dificultăți de interpretare au fost semnalate deja de doctrina de întâmpinare a noului Cod de procedură civilă, precum și de concluziile discuțiilor cu practicienii realizate în etapa ulterioară publicării acestuia în Monitorul Oficial.

Nu în ultimul rând, în etapa elaborării proiectului de act normativ a fost urmărită asigurarea corelării soluțiilor noului Cod de procedură civilă cu cele ale noului Cod civil.

Analizarea prevederilor noului Cod de procedură civilă a condus la necesitatea unor intervenții legislative atât la nivel formal, cât și de substanță, care au urmărit îmbunătățirea reglementării, prin eliminarea necorelărilor, unificarea terminologică, asigurarea clarității textelor și evitarea interpretărilor neunitare.

Totodată, ținând seama de recenta adoptare a Legii nr. 202/2010 privind unele măsuri pentru accelerarea soluționării proceselor – reglementare adoptată în scopul pregătirii implementării codurilor – a fost analizată și preluarea soluțiilor legislative consacrate de legea citată.

Ținând seama de aspectele relevate, prin proiectul de act normativ se propune corectarea acestor elemente de inconsistență normativă, prin **amendarea dispozițiilor noului Cod de procedură civilă**, astfel:

○ la Titlul preliminar „Domeniul de reglementare al Codului de procedură civilă și principiile fundamentale ale procesului civil”

Modificările aduse Titlului preliminar vizează eliminarea unor necorelări, actualizarea terminologică, precum și clarificarea dispozițiilor privind aplicabilitatea Codului de procedură civilă.

○ la Cartea I „Dispoziții generale”

La Cartea I se propune amendarea dispozițiilor privind incompatibilitatea judecătorului, menționându-se că punerea în discuția părților, din oficiu, a unor chestiuni de fapt sau de drept nu îl fac pe judecător incompatibil.

Prin intervenția legislativă asupra dispozițiilor privind participarea terților la judecată au fost clarificate aspecte cum sunt: comunicarea actelor de procedură către intervenienți, drepturile și obligațiile acestora, precum și soluționarea cererilor de intervenție voluntară sau, după caz, forțată în proces, în vederea respectării principiilor contradictorialității și al dreptului la apărare.

Cu privire la competența după materie și valoare a instanțelor judecătorești, prin proiect se propune atribuirea în competența judecătorei a cererilor date de Codul civil în competența instanței de tutelă și de familie în afară de cazurile în care prin lege se prevede în mod expres altfel. De asemenea, au fost atribuite în competența de primă și ultimă instanță a judecătorei cererile privind creanțe având ca obiect plata unei sume de bani de până la 2.000 lei inclusiv – soluție preluată din Legea nr. 202/2010.

Totodată, au fost clarificate și unele dispoziții care vizează competența teritorială a instanțelor judecătorești.

O altă intervenție legislativă, privitoare la dispozițiile art. 126 alin. (2) și (3) din noul Cod de procedură civilă, a vizat amendarea regimului invocării excepției de necompetență de ordine privată și a celei privind necompetența materială și teritorială de ordine publică. Astfel, necompetența materială și teritorială de ordine publică va trebui invocată de părți ori de către judecător la primul termen de

judecată la care părțile sunt legal citate în fața primei instanțe [art. 126 alin. (2) din noul Cod de procedură civilă]. De asemenea, în cazul în care întâmpinarea nu este obligatorie, necompetența de ordine privată va putea fi invocată doar de către pârât cel mai târziu la primul termen de judecată la care părțile sunt legal citate în fața primei instanțe [art. 126 alin. (3) din noul Cod de procedură civilă].

Prin proiectul de act normativ se mai propune instituirea obligației judecătorului ca, la primul termen de judecată la care părțile sunt legal citate în fața primei instanțe, să verifice și să stabilească, din oficiu, dacă instanța sesizată este competentă general material și teritorial să judece pricina, precum și să consemneze în cuprinsul încheierii de ședință temeiurile de drept pentru care constată competența instanței sesizate [art. 126¹ alin. (1) din noul Cod de procedură civilă] – soluție legislativă preluată din Legea nr. 202/2010. În mod excepțional, în cazul în care pentru stabilirea competenței sunt necesare lămuriri ori probe suplimentare, judecătorul va pune această chestiune în discuția părților și va acorda un singur termen în acest scop [art. 126¹ alin. (2) din noul Cod de procedură civilă]. Prin proiectul de act normativ se preconizează și reglementarea căii de atac a recursului împotriva hotărârii prin care instanța se declară necompetentă și respinge cererea ca inadmisibilă întrucât este de competența unui organ fără activitate jurisdicțională sau ca nefiind de competența instanțelor române [art. 127 alin. (4) din noul Cod de procedură civilă].

În ceea ce privește strămutarea proceselor, prin proiectul de act normativ se propune amendarea dispozițiilor privitoare la instanța competentă să soluționeze cererea de strămutare întemeiată pe motiv de bănuială legitimă (curtea de apel – dacă instanța de la care se cere strămutarea este o judecătorie sau un tribunal din circumscripția acesteia; Înalta Curte de Casație și Justiție – dacă strămutarea se cere de la curtea de apel). Un alt amendament propus în materia strămutării vizează depunerea cererii de strămutare la instanța competentă să o soluționeze, aceasta având obligația de a înștiința de îndată instanța de la care s-a cerut strămutarea despre formularea cererii de strămutare [art. 137 alin. (1) din noul Cod de procedură civilă]. În caz de admitere a cererii de strămutare, curtea de apel trimite procesul spre judecată unei alte instanțe de același grad din circumscripția sa; Înalta Curte de Casație și Justiție va strămuta judecarea cauzei la una dintre instanțele judecătorești de același grad aflate în circumscripția oricăreia dintre curțile de apel învecinate cu curtea de apel în a cărei circumscripție se află instanța de la care se cere strămutarea [art. 140 alin. (1) din noul Cod de procedură civilă].

În scopul obținerii datelor și informațiilor necesare realizării procedurii de comunicare a citațiilor, a altor acte de procedură, precum și îndeplinirii oricărei atribuții proprii activității de judecată, prin proiectul de act normativ se propune acordarea dreptului de acces direct al instanțelor judecătorești la bazele electronice de date sau la alte sisteme de informare deținute de autorități și instituții publice – soluție preluată, de asemenea, din Legea nr. 202/2010.

o la Cartea a II-a „Procedura contencioasă”

Asupra Cărții a II-a au fost aduse o serie de modificări și completări, în general necesare pentru realizarea unor rectificări sau corelări exprese între dispozițiile existente care să înlăture impedimentele rezultate din necesitatea interpretării normelor. Totodată, se propun o serie de intervenții legislative de corelare cu modificările aduse procedurii civile prin Legea nr. 202/2010 și care ar urma să fie preluate și în cuprinsul noului Cod de procedură civilă.

Pentru a permite completului de judecată să dispună de suficientă autonomie decizională pentru a-și organiza ședința de judecată în raport cu condițiile concrete ale activității sale (volumul de activitate, încărcătura ședințelor de judecată), precum și în raport cu circumstanțele cauzei (spre exemplu, în cazul citării unor părți care domiciliază în alte localități), s-a propus o majorare a termenelor limită impuse în interiorul etapei scrise, considerându-se că este suficientă atenționarea judecătorului, prin norma legală, că termenul trebuie să fie unul rezonabil, fiind totodată fixat un interval de timp maxim mai realist. În acest sens, termenele prevăzute de art. 196 alin. (1) teza a II-a, alin. (3) și (4) din noul Cod de procedură civilă pentru depunerea întâmpinării (20 zile) și pentru fixarea primului termen de judecată (20 de zile) au fost majorate la 25 și, respectiv, 60 de zile.

Ca măsură intermediară către asigurarea cercetării procesului în camera de consiliu, având în vedere că scopul acestei reguli este acela de asigurare a confidențialității și a unui climat mai relaxat al dezbaterilor, fără prezența părților din alte cauze, la art. 210 alin. (1) teza a II-a din noul Cod de procedură civilă se propune instituirea obligației ca lista de ședință să cuprindă și intervalele orare orientative fixate pentru strigarea cauzelor. Măsura propusă este necesară pentru evitarea practicii prezente, păgubitoare pentru participanți și neadecvată pentru buna desfășurare a proceselor, când toți participanții sunt chemați de la momentul începerii ședinței de judecată. Ceea ce rămâne esențial în ipoteza în care cauzele vor fi judecate în sala de judecată obișnuită este ca intervalele orare să fie diferențiate, pentru înlăturarea inconvenientelor actuale.

Amendarea art. 222 din noul Cod de procedură civilă s-a propus în scopul corelării cu soluțiile promovate prin Legea nr. 202/2010 cu privire la soluționarea amiabilă a litigiului. În același scop – corelarea cu modificările aduse legislației procesual-civile ulterior adoptării Legii nr. 134/2010 – a fost modificat și art. 225 din noul Cod de procedură civilă, astfel încât soluționarea cererilor de preschimbare a termenului să se facă fără citarea părților.

Pentru situațiile în care judecătorul stabilește anumite obligații în sarcina părților pe parcursul procesului – și care, deci, nu sunt acoperite, din punct de vedere al sancțiunii, de dispozițiile referitoare la procedura regularizării cererii introductive –, în art. 236¹ alin. (1) din noul Cod de procedură civilă s-a prevăzut posibilitatea judecătorului de a suspenda judecata, dacă reclamantul nu îndeplinește obligațiile stabilite în cursul judecății, soluție existentă și *de lege lata* și care și-a dovedit utilitatea.

În materia expertizei, s-a preluat, de asemenea, soluția actuală, introdusă prin Legea nr. 202/2010, în ceea ce privește dialogul dintre instanță și expert cu

privire la estimarea costurilor și a termenului necesar finalizării expertizei, dialog care să se poată realiza însă nu numai prin audierea expertului în camera de consiliu, ci și prin corespondență scrisă [art. 325 alin. (2) din noul Cod de procedură civilă].

În ceea ce privește procedura administrării probelor de către avocați sau consilieri juridici, s-a propus completarea art. 366 din noul Cod de procedură civilă pentru a permite revizuirea în mod flexibil a programului încuviințat de instanță, dacă intervin impedimente obiective, fără a fi necesară de fiecare dată sesizarea acesteia, dacă toate părțile sunt de acord cu privire la noua dată fixată.

În concordanță cu jurisprudența Curții Europene a Drepturilor Omului, la art. 396 alin. (2) din noul Cod de procedură civilă s-a propus completarea soluției deja adoptate, în sensul ca pronunțarea hotărârii în ședință publică să poată fi înlocuită de punerea la dispoziția publicului a registrului special, care poate fi ținut și în format electronic, inclusiv în ipoteza în care hotărârea a fost pronunțată în aceeași zi, iar nu doar în cazul amânării pronunțării.

În cazul exercitării dreptului de dispoziție al părții prin renunțarea la judecarea cererii și renunțarea la dreptul pretins [art. 400 alin. (6) și art. 404 din noul Cod de procedură civilă], când renunțarea are loc în fața unei secții a Înaltei Curți de Casație și Justiție, se propune ca recursul împotriva hotărârii prin care s-a luat act de renunțare să se soluționeze de Completul de 5 judecători (iar nu de Completul de 9 judecători, cum se prevede în noul Cod de procedură civilă), în conformitate cu regulile de constituire a completului stabilite prin modificările aduse Legii nr. 304/2004 privind organizarea judiciară prin Legea nr. 202/2010. O modificare asemănătoare a fost operată și la art. 408 alin. (1) și la art. 415 alin. (2) din noul Cod de procedură civilă, în ceea ce privește constituirea completului care judecă la Înalta Curte de Casație și Justiție recursul împotriva încheierii date cu privire la suspendarea judecării procesului, respectiv recursul împotriva hotărârii prin care s-a constatat perimarea.

Prin proiectul de act normativ [art. 418 alin. (1¹) din noul Cod de procedură civilă] se propune a fi definită ca „sentință” și acea hotărâre prin care judecătoria soluționează căile de atac împotriva hotărârilor autorităților administrației publice cu activitate jurisdicțională și ale altor organe cu astfel de activitate, pentru a se evita calificarea acesteia ca “încheiere”.

În ceea ce privește obiectul recursului (art. 477 din noul Cod de procedură civilă) au fost aduse câteva modificări prin completarea “listei” de materii în care hotărârea nu este supusă recursului, apreciindu-se că, în marea majoritate a situațiilor care se încadrează în această enumerare, fie materia nu ridică probleme de legalitate care să facă necesar recursul la instanța supremă, fie jurisprudența și doctrina au soluționat fără echivoc și într-un mod unanim acceptat problemele de drept.

Soluția limitării numărului de trimiteri spre rejudecare, în cazul casării de către alte instanțe decât instanța supremă [art. 492 alin. (2) din noul Cod de procedură civilă] a fost preluată din Legea nr. 202/2010, considerându-se că răspunde mai bine cerințelor soluționării cu celeritate a cauzelor. Soluțiile pe care le poate pronunța Înalta Curte de Casație și Justiție rămân reglementate distinct în

art. 491 din noul Cod de procedură civilă.

În cazul în care constată că o chestiune de drept, de a cărei lămurire depinde soluționarea pe fond a cauzei respective, este nouă, asupra acesteia Înalta Curte de Casație și Justiție nu a statuat și nici nu face obiectul unui recurs în interesul legii în curs de soluționare, un complet de judecată al instanței supreme, al curții de apel sau al tribunalului, investit cu soluționarea cauzei în ultimă instanță va putea solicita Înaltei Curți de Casație și Justiție să pronunțe o hotărâre prin care să se dea rezolvare de principiu chestiunii de drept cu care a fost sesizată (art. 512 din noul Cod de procedură civilă, astfel cum se propune a fi amendat prin proiectul de act normativ).

În scopul evitării interpretărilor contradictorii în cauze repetitive, prin proiectul de act normativ se propune ca, după înregistrarea cauzei la Înalta Curte de Casație și Justiție, încheierea de sesizare să fie publicată pe pagina de internet a acestei instanțe, iar judecarea cauzelor similare, aflate pe rolul altor instanțe judecătorești, să poată fi suspendată [art. 513 alin. (3) și (4) din noul Cod de procedură civilă].

Prin proiectul de act normativ se mai propune și reglementarea încetării efectelor deciziei date în recursul în interesul legii și ale hotărârii prealabile pentru dezlegarea unor chestiuni de drept. Astfel, decizia Înaltei Curți de Casație și Justiție urmează a-și înceta aplicabilitatea la data modificării, abrogării sau declarării neconstituționalității dispoziției legale care a făcut obiectul interpretării [art. 511¹ și art. 514 alin. (4) din noul Cod de procedură civilă].

o la Cartea a IV-a „Despre arbitraj”

În materia arbitrajului, prin proiectul de act normativ se propune revizuirea unora dintre soluțiile legislative adoptate, în scopul facilitării recurgerii de către părți la această procedură alternativă de soluționare a litigiilor, ce se dorește a fi una flexibilă și atractivă.

Astfel, au fost introduse dispoziții [art. 585¹ din noul Cod de procedură civilă] privind posibilitatea atacării separat cu acțiune în anulare a încheierilor tribunalului arbitral prin care cursul arbitrajului a fost suspendat, s-a dispus luarea de măsuri asigurătorii sau provizorii ori a fost respinsă ca inadmisibilă cererea de sesizare a Curții Constituționale privind constituționalitatea unei dispoziții legale, ipoteze nereglementate de noul Cod de procedură civilă.

Având în vedere eliminarea suspendării cauzei în situația invocării unei excepții de neconstituționalitate, măsură introdusă prin Legea nr. 177/2010 pentru modificarea și completarea Legii nr. 47/1992 privind organizarea și funcționarea Curții Constituționale, a Codului de procedură civilă și a Codului de procedură penală al României, proiectul de act normativ propune introducerea unui nou motiv pentru exercitarea acțiunii în anulare împotriva unei hotărâri arbitrale (și, implicit, a unui nou termen de exercitare a acestei acțiuni), în ipoteza în care, după pronunțarea hotărârii arbitrale, Curtea Constituțională s-a pronunțat asupra excepției invocate în acea cauză, declarând neconstituțională legea, ordonanța ori o dispoziție dintr-o lege sau dintr-o ordonanță care a făcut obiectul acelei excepții.

[art. 599 alin. (1) lit. c) din noul Cod de procedură civilă].

De asemenea, s-a propus ca, în anumite cazuri de anulare a hotărârii arbitrale [art. 599 alin. (1) lit. c), d), f), g), h) și i) și art. 604 alin. (3) lit. b) din noul Cod de procedură civilă], la cererea uneia dintre părți, curtea de apel să poată trimite cauza spre rejudecare tribunalului arbitral, dacă cel puțin una dintre părți solicită expres acest lucru.

Totodată, prin proiectul de act normativ se propune și amendarea dispozițiilor art. 604 alin. (4) din noul Cod de procedură civilă, preconizându-se ca hotărârea prin care curtea de apel admite acțiunea în anularea hotărârii arbitrale să fie supusă căii de atac a recursului – soluție necesară pentru asigurarea interpretării unitare și previzibile a dispozițiilor legale în materie de arbitraj, în acord cu concepția noului Cod de procedură civilă, respectiv de includere a Înaltei Curți de Casație și Justiție în categoria instanțelor de recurs de drept comun.

Astfel cum se va putea vedea mai jos, în cadrul Cărții a V-a, în materia executării silite, s-a propus eliminarea procedurii învestirii cu formula executorie; în consecință, proiectul de act normativ prevede că hotărârea arbitrală constituie titlu executoriu și se execută silit întocmai ca și o hotărâre judecătorească, propunându-se eliminarea textelor ce prevedeau învestirea cu formulă executorie a hotărârii arbitrale (art. 606 din noul Cod de procedură civilă).

○ la Cartea V-a „Despre executarea silită”

Intervențiile legislative propuse cu privire la dispozițiile Cărții a V-a vizează, pe de o parte, asigurarea coerenței reglementării, iar, pe de altă parte, reconsiderarea unora dintre soluțiile legislative propuse inițial.

▪ Titlul I „Dispoziții generale”

Prin proiectul de act normativ se propune [art. 623 alin. (2) din noul Cod de procedură civilă] clarificarea temeiului executării silite, constituind titluri executorii hotărârile executorii, hotărârile definitive, precum și orice alte hotărâri sau înscrisuri care, potrivit legii, pot fi puse în executare.

În scopul unei delimitări mai riguroase între hotărârile definitive și cele executorii, prin proiectul de act normativ (art. 624 din noul Cod de procedură civilă) se prevede că sunt hotărâri executorii hotărârile date în apel, precum și hotărârile date în primă instanță, fără drept de apel ori cele în legătură cu care părțile au convenit să exercite, în condițiile legii, direct recursul.

Intervenții legislative (art. 626, art. 627, art. 630, art. 631 din noul Cod de procedură civilă) au fost propuse și în ceea ce privește condițiile în care unele hotărâri sau înscrisuri (hotărârile arbitrale, alte hotărâri ale organelor cu atribuții jurisdicționale, titlurile executorii europene, înscrisurile autentice notariale, titlurile de credit) au forță executorie.

Pentru identitate de rațiune, prin proiectul de act normativ [art. 628 alin. (2) din noul Cod de procedură civilă] s-a propus completarea dispozițiilor privitoare la executarea hotărârilor supuse controlului instanțelor judecătorești și cu privire la

ipoteza punerii în executare a unei hotărâri arbitrale.

Cu privire la ipoteza în care bunul mobil care face obiectul urmăririi silită ori al executării silită directe a fost mutat în timpul procedurii de executare, prin proiectul de act normativ [art. 642 alin. (3) din noul Cod de procedură civilă] se prevede acordarea competenței teritoriale executorului judecătoresc care a început procedura de executare.

Similar procedurii de soluționare a cererii de recuzare a judecătorului, se propune [art. 643 alin. (3) din noul Cod de procedură civilă] ca și în cazul admiterii cererii de recuzare a executorului judecătoresc, încheierea să arate și în ce măsură actele îndeplinite de acesta urmează a fi păstrate. De asemenea, prin proiectul de act normativ [art. 643 alin. (4) din noul Cod de procedură civilă] se propune și reglementarea ipotezei înlocuirii executorului judecătoresc în cursul procedurii de executare silită.

Având în vedere aspectele relevate în practică în cursul procedurii de executare silită, se preconizează instituirea unor dispoziții care să garanteze îndeplinirea obligației agenților forței publice de a sprijini îndeplinirea promptă și efectivă a actelor de executare silită [art. 649 alin. (3) și (4) din noul Cod de procedură civilă].

Prin proiectul de act normativ [art. 650 alin. (1) și (2) din noul Cod de procedură civilă] au fost reconsiderate prevederile privind îndatorirea terților de a da informații necesare pentru efectuarea executării silită, pe de o parte, în scopul corelării dispozițiilor Codului de procedură civilă cu cele ale noului Cod civil, iar, pe de altă parte, pentru a înlesni îndeplinirea acestei îndatoriri. În scopul facilitării executării silită, se mai preconizează [art. 650 alin. (3) teza a II-a din noul Cod de procedură civilă] instituirea posibilității executorului judecătoresc de a solicita instanței de executare datele și informațiile necesare realizării executării silită, existente în bazele electronice de date sau alte sisteme de informare deținute de autorități și instituții publice.

Printre soluțiile legislative promovate recent prin Legea nr. 202/2010, ce se propune a fi preluate și în noul Cod de procedură civilă, figurează și cea care stabilește un termen rezonabil (7 zile) pentru soluționarea cererii de încuviințare a executării silită. În plus, se propune ca pronunțarea încheierii prin care se soluționează cererea de încuviințare a executării silită să poată fi amânată cu cel mult 48 de ore, iar încheierea să fie motivată în cel mult 7 zile de la pronunțare [art. 656 alin. (2) din noul Cod de procedură civilă].

Ținând seama de criticile formulate până în prezent cât privește formalismul și întârzierile cauzate în debutul procedurii de executare silită, proiectul de act normativ preconizează o schimbare conceptuală în materia executării silită, constând în eliminarea procedurii investirii cu formula executorie. Încheierea de încuviințare a executării silită urmează să cuprindă, în partea sa finală, formula executorie [art. 656 alin. (7) din noul Cod de procedură civilă]. O asemenea abordare este de natură să simplifice formalitățile premergătoare începerii executării silită efective, contribuind astfel la promovarea principiului celerității în aducerea la îndeplinire a titlurilor executorii.

Ca urmare a eliminării procedurii investirii cu formula executorie s-a impus

și reformularea corespunzătoare a dispozițiilor noului Cod de procedură civilă care cuprindeau referiri la această procedură [cu titlu de exemplu: art. 701 alin. (3), art. 703 alin. (2), art. 704 alin. (3), art. 709 alin. (1), art. 845 ș.a. din noul Cod de procedură civilă].

În privința procedurii intervenției altor creditori, prin proiectul de act normativ [art. 682 alin. (3) din noul Cod de procedură civilă] se propune, în scopul prevenirii eventualelor abuzuri din partea creditorului intervenient, instituirea suspendării facultative a eliberării sau distribuirii sumelor obținute din valorificarea bunurilor debitorului până la soluționarea cererii de intervenție. În același scop, s-a mai propus reglementarea posibilității obligării creditorului intervenient la plata unei cauțiuni. De asemenea, instanța va putea dispune și suspendarea provizorie a executării silite până la soluționarea cererii de suspendare.

Pentru a preîntâmpina unele inconveniente de ordin practic, prin proiectul de act normativ [art. 691 alin. (3¹) din noul Cod de procedură civilă] se preconizează reglementarea efectelor actelor de executare îndeplinite în ziua soluționării cererii având ca obiect suspendarea executării silite. Aceste acte sunt desființate de drept prin efectul admiterii cererii de suspendare și a contestației la executare.

Cât privește cazurile de încetare a executării silite, au fost propuse (art. 693 din noul Cod de procedură civilă) unele corelări cu dispozițiile de generală aplicabilitate referitoare la actele încheiate de executorul judecătoresc în îndeplinirea atribuțiilor și îndatoririlor sale legate de punerea în executare a titlurilor executorii.

La art. 701 alin. (3) din noul Cod de procedură civilă se propune ca, după începerea executării silite cei interesați sau vătămați să poate cere, pe calea contestației la executare, și anularea încheierii prin care s-a admis cererea de încuviințare a executării silite dacă a fost dată fără îndeplinirea condițiilor legale – reglementare existentă și înainte de intrarea în vigoare a Legii nr. 459/2006 pentru modificarea și completarea Codului de procedură civilă.

Pentru a preîntâmpina exercitarea abuzivă a contestației la executare constând în modificarea/completarea acesteia după împlinirea termenului de exercitare, s-a propus completarea art. 702 alin. (3) din noul Cod de procedură civilă cu o nouă teză, potrivit căreia contestatorul își poate modifica cererea inițială adăugând motive noi de contestație dacă, în privința acestora din urmă, este respectat termenul de exercitare a contestației la executare.

▪ **Titlul II „Urmărirea silită asupra bunurilor debitorului”**

• **Capitolul I „Urmărirea mobilă”**

Pentru evitarea unor interpretări divergente, la art. 721 alin. (4) din noul Cod de procedură civilă s-a propus înlocuirea sintagmei “drepturi evidente” cu referirea la drepturi care rezultă din înregistrări cu dată certă. Totodată, pentru utilitate practică, se propune ca sarcina probei să revină terțului care se pretinde proprietar al unor bunuri aflate în locații cu care, ca principiu, nu are legătură.

La art. 756 alin. (1) și art. 832 alin. (1) din noul Cod de procedură civilă s-a propus eliminarea condiției solvabilității pentru persoanele care participă la licitație, aceasta nefiind relevantă decât pentru persoanele care urmăresc să adjudece bunul.

În scopul corelării cu dispozițiile în materie ale noului Cod civil, prin proiectul de act normativ se propune reconsiderarea dispozițiilor privitoare la exercitarea dreptului de preempțiune (art. 759 și art. 837 din noul Cod de procedură civilă), în sensul că titularul unui drept de preempțiune care nu a participat la licitație nu va mai putea să își exercite dreptul după adjudecarea bunului. În scopul înștiințării titularului dreptului de preempțiune cu privire la scoaterea bunului la vânzare prin licitație și garantării exercitării efective a dreptului de preempțiune, prin proiectul de act normativ se propune amendarea corespunzătoare a dispozițiilor art. 750, art. 751 și art. 829 din noul Cod de procedură civilă. În ipoteza urmăririi silită prin poprire, prin proiectul de act normativ [art. 773 alin. (8) din noul Cod de procedură civilă] se propune ca, în cazul în care titlul executoriu cuprinde o obligație de plată în valută, instituțiile de credit să efectueze convertirea în valuta indicată în titlul executoriu a sumelor existente în conturile debitorului, fie în lei, fie într-o altă valută decât aceea în care se face executarea, fără a fi necesar consimțământul titularului de cont, la cursul de schimb comunicat de Banca Națională a României pentru ziua respectivă.

• Capitolul II „Urmărirea imobiliară”

Ținând seama de gravitatea urmăririi silită imobiliare, prin proiectul de act normativ [art. 802 alin. (5) din noul Cod de procedură civilă] se propune mărirea la 10.000 lei a limitei sumei până la care nu se poate proceda la vânzarea bunurilor imobile ale debitorului. Totodată, pentru a evita ca debitorul proprietar de imobile să se prevaleze în mod abuziv de beneficiul limitei menționate, prin proiectul de act normativ s-a mai propus ca, în cazurile în care acesta are o atitudine de obstrucționare vădită a procedurii de executare, refuzând nejustificat să furnizeze executorului judecătoresc informațiile, lămuririle și dovezile necesare sau furnizând cu rea-credință informații incomplete în legătură cu existența și valoarea unor bunuri mobile ori a unor venituri de natură a fi valorificate în vederea acoperirii integrale a creanței, executorul judecătoresc să poată declanșa urmărirea silită imobiliară chiar dacă valoarea creanței nu depășește 10.000 de lei.

La art. 808 alin. (4) din noul Cod de procedură civilă s-a propus includerea unei norme de trimitere la dispozițiile privitoare la cererea de executare silită (art. 654 din același cod), considerându-se excesivă indicarea, în ipoteza urmăririi silită imobiliare, a bunului imobil asupra căruia urmează a se face executarea, în condițiile în care, numai după încuviințare și în exercitarea rolului său activ, executorul judecătoresc va solicita debitorului să indice bunurile sale urmăribile și locul unde se află acestea.

Prin proiectul de act normativ se propune amendarea prevederilor privitoare la întocmirea procesului-verbal de situație [art. 813 alin. (1) din noul Cod de procedură civilă], în sensul că, dacă debitorul nu furnizează elemente privind

descrierea imobilului urmărit, precum și, dacă este cazul, obligațiile fiscale cu privire la imobil și sumele datorate cu titlu de cotă de contribuție la cheltuielile asociației de proprietari, executorul judecătoresc va face demersurile prevăzute la art. 650 din noul Cod de procedură civilă spre a obține înscrisurile și relațiile care fac posibilă identificarea imobilului urmărit și evaluarea sa. De asemenea, la art. 818 alin. (2) teza a II-a din noul Cod de procedură civilă s-a mai prevăzut că sumele necesare deschiderii cărții funciare pentru un imobil supus urmăririi, care nu este înscris în cartea funciară, vor fi avansate de creditor și vor fi imputate debitorului cu titlu de cheltuieli de executare silită.

În vederea unei evaluări corecte a valorii imobilului urmărit, s-a propus ca valoarea de circulație a acestuia să fie raportată la prețul mediu de piață din localitatea respectivă [art. 825 alin. (1) din noul Cod de procedură civilă], executorul judecătoresc urmând să numească un expert care să stabilească valoarea de circulație a imobilului la cererea părților interesate sau în cazul în care nu poate proceda el însuși la evaluare [art. 825 alin. (3) din noul Cod de procedură civilă]. Pentru a descuraja abuzurile din partea debitorului, constând în refuzul acestuia de a permite accesul expertului în imobil în vederea evaluării, prin proiectul de act normativ [art. 825 alin. (8) din noul Cod de procedură civilă] se prevede că evaluarea valorii imobilului urmărit se va putea realiza prin luarea în considerare a înscrisurilor depuse la dosarul de executare, precum și a oricăror alte date sau informații disponibile, inclusiv a celor obținute de executor pe baza demersurilor întreprinse în condițiile art. 650 din noul Cod de procedură civilă.

Pentru a asigura rezonabilitatea costurilor publicațiilor de vânzare, prin proiect de act normativ [art. 828 alin. (4) din noul Cod de procedură civilă] s-a prevăzut posibilitatea publicării acestora în ziare (altele decât cele de circulație națională, dacă valoarea imobilului depășește suma de 250.000 lei, sau cele locale, dacă nu trece peste această sumă - cerință prevăzută sub sancțiunea nulității), reviste și alte publicații existente care sunt destinate vânzării unor imobile de natura celui scos la licitație, inclusiv pe pagini de internet deschise în același scop.

Amendarea prevederilor art. 842 lit. h), i) și j) din noul Cod de procedură civilă urmărește delimitarea mai clară a tuturor "funcțiilor" actului de adjudecare, precum și precizarea mai exactă a opozabilității lărgite a acestui act în ceea ce privește valoarea lui de titlu executoriu pentru intrarea efectivă în posesie.

În scopul evitării exercitării abuzive a contestației la executare, prin art. 844 alin. (1) din noul Cod de procedură civilă se instituie caracterul facultativ al suspendării eliberării sau, după caz, a distribuirii sumelor rezultate din urmărirea silită a imobilului adjudecat, precum și, în cazul în care cererea de suspendare este formulată de debitor sau terțul dobânditor, obligarea acestuia la plata cauțiunii în condițiile art. 708 alin. (2) din același cod.

În cazul în care adjudecatarul a fost evins și în măsura în care nu se poate îndești de la debitor, adjudecatarul îl poate acționa pe creditorul care a încasat prețul de adjudecare, în limita sumei încasate. Pentru a nu-i menține excesiv de mult pe creditorii urmăritori, ca și pe creditorii beneficiari ai distribuirii sumei rezultate din vânzare, într-o stare de nesiguranță, prin proiectul de act normativ [art. 851 alin. (2) teza a II-a din noul Cod de procedură civilă] se propune instituirea

unui termen de prescripție de 1 an, care începe să curgă de la data la care executarea silită împotriva debitorului a încetat pentru motivul lipsei de bunuri urmăribile ori al imposibilității de valorificare a unor astfel de bunuri.

Pentru a acorda adjudecatarului posibilitatea de a se despăgubi pentru plata sumelor – datorate de debitor cu titlu de impozit pe venitul din transferul proprietăților imobiliare din patrimoniul personal – pe care este nevoit să le avanseze, spre a se intabula ca proprietar, prin proiectul de act normativ se propune completarea dispozițiilor privitoare la rangul creanțelor cu preferință generală [art. 854 alin. (1) lit. a) din noul Cod de procedură civilă].

Ținând seama de imperativul asigurării celerității procedurii de executare silită în general, precum și de necesitatea evitării prelungirii fazei finale a executării - distribuirea sumei rezultate din vânzarea bunurilor urmărite, prin proiectul de act normativ [art. 865 alin. (3) teza a V-a din noul Cod de procedură civilă] s-a propus eliminarea efectului suspensiv al exercitării căii de atac a apelului împotriva încheierii prin care instanța de executare soluționează contestația privitoare la proiectul de distribuire a sumelor.

▪ Titlul III „Executarea silită directă”

Potrivit dispozițiilor art. 881 alin. (1) din noul Cod de procedură civilă, dacă în titlul executoriu nu s-a stabilit ce sumă urmează a fi plătită ca echivalent al valorii lucrului în cazul imposibilității predării acestuia, instanța de executare, la cererea creditorului, va stabili această sumă prin hotărâre dată cu citarea părților. Prin proiectul de act normativ se propune completarea acestor dispoziții în sensul că, la cererea creditorului, instanța va avea în vedere și prejudiciile ocazionate prin neexecutarea de bunăvoie a obligației înainte ca aceasta să devină imposibil de executat.

În ipoteza executării silite directe mobiliare, în scopul evitării eventualelor abuzuri din partea debitorului și facilitării intrării creditorului în posesia efectivă a bunului mobil, prin proiectul de act normativ (art. 884 din noul Cod de procedură civilă) se propune ca executorul judecătoresc să întocmească, la cererea creditorului, o încheiere prin care să constate imposibilitatea de predare dacă, în termen de 30 zile de la data deplasării executorului judecătoresc la locul de unde urma să fie ridicat bunul mobil nu s-a efectuat predarea silită către creditor; dispozițiile privitoare la imposibilitatea predării silite a bunului și obligarea debitorului la plata contravalorii bunului (art. 880 și art. 881 din noul Cod de procedură civilă) urmează a fi aplicabile în mod corespunzător, chiar și în cazul în care debitorul, ulterior împlinirii termenului de 30 zile, oferă predarea bunului către creditor.

În scopul facilitării predării silite a bunurilor imobile, prin prevederile art. 887 alin. (4) din noul Cod de procedură civilă se propune instituirea unei reglementări speciale în raport cu prevederile dreptului comun în materie (art. 674 din același cod), în sensul că executarea în modalitatea predării silite imobiliare va putea continua în ziua începerii sale chiar după ora 20,00, precum și în zilele următoare, inclusiv în cele nelucrătoare, dacă nu s-a finalizat din cauza unei

opuneri la executare din partea debitorului ori a altei persoane sau dacă operațiunile ce trebuie efectuate pentru finalizarea executării silite nu s-au putut realiza până la ora 20:00.

La art. 889 din noul Cod de procedură civilă se propune rezolvarea unei probleme de ordin practic, relevate de ipoteza în care debitorul este evacuat ori este obligat să predea silite imobilul ce constituie domiciliul său. Astfel, în cazul în care debitorul refuză înmânarea procesului-verbal, lipsește ori, după caz, a părăsit imobilul după începerea executării, iar domiciliul său se află în acel imobil, executorul judecătoresc, dacă debitorul nu i-a comunicat un domiciliu ales, va proceda la afișarea procesului-verbal de predare silită pe ușa imobilului sau în orice altă parte a imobilului care îl face vizibil.

Prin proiectul de act normativ se propune completarea dispozițiilor privitoare la reocuparea de către debitor a imobilului din care a fost evacuat sau pe care a fost obligat să îl lase creditorului, în scopul instituirii unor sancțiuni suplimentare în sarcina celui care ignoră finalizarea executării hotărârii judecătorești. Astfel, în afară de posibilitatea pornirii unei noi executări silite în temeiul aceluiași titlu executoriu, se preconizează [art. 891 alin. (2) din noul Cod de procedură civilă] ca bunurile mobile, indiferent de natura sau valoarea lor, care nu au fost ridicate la data predării silite inițiale sau care au fost aduse în imobil după reocupare, să fie considerate de drept abandonate, din momentul repunerii în posesie. De asemenea, se mai propune [art. 891 alin. (3) din noul Cod de procedură civilă] ca, pe baza procesului-verbal de predare silită, pus la dispoziția organului de urmărire penală, în copie certificată, de executorul judecătoresc, să fie declanșată urmărirea penală.

Ținând seama de ineficiența sistemului de aplicare a unor amenzi civile în favoarea statului - teză în raportul juridic execuțional - în vederea executării silite a obligațiilor de a face și de a nu face *intuitu personae*, prin proiectul de act normativ (art. 894 din noul Cod de procedură civilă) se propune înlocuirea amenzii civile și instituirea, în favoarea creditorului, a unei penalități, ca mijloc eficient de constrângere a debitorului în vederea executării efective a obligației. De asemenea, prin proiectul de act normativ se propune aplicarea de penalități și în cazul executării hotărârilor judecătorești referitoare la minori [art. 901 alin. (5) din noul Cod de procedură civilă].

○ la Cartea VI-a „Proceduri speciale”

Cât privește intervențiile legislative ce se propune a fi aduse prin proiectul de act normativ dispozițiilor Cărții a VI-a, acestea au vizat atât asigurarea coerenței și consistenței reglementării, prin realizarea unor rectificări sau corelări exprese între dispozițiile existente, cât și unele modificări de substanță, care vizează regândirea unor soluții propuse inițial.

Printre modificările propuse în materia măsurilor asigurătorii figurează cea potrivit căreia creditorul nu are obligația de a individualiza bunurile asupra cărora solicită să se înființeze sechestrul [art. 941 alin. (1) teza a II-a din noul Cod de procedură civilă], în vederea eliminării dificultăților ivite în practică.

Totodată, se propune modificarea dispozițiilor art. 948 alin. (2) din noul Cod

de procedură civilă, reglementându-se în mod expres calea de atac ce se poate exercita împotriva încheierii prin care s-a soluționat cererea de sechestru asigurător al navelor civile, precum și termenul de exercitare a acesteia.

La art. 958 alin. (2) din noul Cod de procedură civilă se propune exonerarea creditorului de obligația de a individualiza, în cererea de poprire bancară, terții popriți cu privire la care solicită înființarea popririi.

O serie de modificări au fost propuse și în ceea ce privește procedura ordonanței de plată, acestea urmărind alinierea dispozițiilor naționale la prevederile dreptului Uniunii Europene în materie, precum și asigurarea eficienței aplicării procedurii.

○ la Cartea VII-a „Procesul civil internațional”

Modificările aduse Cărtii a VII-a, puține la număr, au vizat corelarea dispozițiilor noului Cod de procedură civilă și eliminarea unor eventuale neclarități ce s-ar fi putut ivi odată cu aplicarea acestora. Una dintre modificări vizează prevederile art. 1052 alin. (2) din noul Cod de procedură civilă, stabilindu-se că instanța română în fața căreia pârâtul este chemat rămâne competentă de a judeca cererea, dacă pârâtul se prezintă în fața instanței și formulează apărări în fond, fără a invoca excepția de incompetență cel mai târziu până la terminarea cercetării procesului în fața primei instanțe.

O altă intervenție legislativă vizează înlăturarea formalității învestirii cu formula executorie pentru hotărârile arbitrale străine [art. 1112 alin. (1) din noul Cod de procedură civilă].

➤ *asigurarea compatibilității noului Cod de procedură civilă cu celelalte legi în vigoare*

Proiectul de act normativ face primul pas în direcția compatibilizării legislației în vigoare cu prevederile noului Cod de procedură civilă, realizând inventarul normelor care vor fi abrogate la data intrării sale în vigoare și propunând modificările necesare.

Adaptarea reglementărilor speciale în materie procesual civilă se propune a fi realizată, pe de o parte, prin instituirea unor norme cu caracter de principiu de punere în aplicare a noului Cod de procedură civilă – cuprinse în Capitolul II al Titlului al II-lea al proiectului de lege, iar, pe de altă parte, prin amendarea punctuală a acestor reglementări. Astfel, cu titlu de exemplu, pentru punerea de acord a dispozițiilor actualului cadru legal în vigoare cu dispozițiile noului Cod de procedură civilă s-a propus modificarea următoarelor acte normative:

- Legea nr. 31/1990 privind societățile comerciale;
- Ordonanța Guvernului nr. 32/1995 privind timbrul judiciar;
- Legea nr. 51/1995 pentru organizarea și exercitarea profesiei de avocat;
- Legea nr. 146/1997 privind taxele judiciare de timbru;
- Legea nr. 188/2000 privind executorii judecătorești;
- Ordonanța Guvernului nr. 2/2001 privind regimul juridic al contravențiilor;

- Legea contenciosului administrativ nr. 554/2004;
- Legea nr. 85/2006 privind procedura insolvenței;
- Ordonanța de urgență a Guvernului nr. 119/2006 privind unele măsuri necesare pentru aplicarea unor regulamente comunitare de la data aderării României la Uniunea Europeană;
- Legea nr. 381/2009 privind introducerea concordatului preventiv și mandatului ad-hoc.

Amendamentele propuse cu privire la legile speciale țin seama de noua abordare a Legii nr. 34/2010, în special în privința competenței în materie civilă a instanțelor judecătorești, a regimului căilor de atac, dar și a procedurii de executare silită.

3. Surse de documentare avute în vedere la elaborarea proiectului de act normativ

La elaborarea proiectului de act normativ au fost avute în vedere:

a. Constituția României, republicată;

b. Alte legi de punere în aplicare a unui cod de procedură civilă

- Decretul-Lege nr. 2945/1940 pentru punerea în aplicare a codurilor civil și de procedură civilă Carol al II-lea

Coduri:

- Codul de procedură civilă al României în vigoare;
- Codul de procedură civilă din anul 1940 („Carol al II-lea”);
- Codul de procedură civilă al provinciei Quebec (Canada);
- Codul de procedură civilă francez; Legea nr. 91-650 din 9 iulie 1991 pentru reforma procedurilor civile de execuție; Decretul nr. 2006-936 din 27 iulie 2006 relativ la procedurile de urmărire imobiliară și de distribuire a prețului unui imobil;

- Codul de procedură civilă italian;
- Codul de procedură civilă elvețian;
- Codul de procedură civilă german;
- Codul de procedură civilă finlandez;
- Codul de procedură civilă olandez;
- Codul de executare al Republicii Moldova.

Alte reglementări și surse de documentare:

- Convenția europeană pentru apărarea drepturilor omului și a libertăților fundamentale;
- Directiva 2011/7/UE privind combaterea întârzierii în efectuarea plăților în tranzacțiile comerciale;
- Regulamentul Parlamentului European și al Consiliului nr. 44/2001 privind competența, recunoașterea și executarea hotărârilor în materie civilă și comercială;
- Regulamentul Parlamentului European și al Consiliului nr. 805/2004 privind crearea unui titlu executoriu european pentru creanțele necontestate;
- Regulamentul Parlamentului European și al Consiliului nr.

- 1.896/2006 privind instituirea procedurii europene a somației de plată;
- Regulamentul Parlamentului European și al Consiliului nr. 861/2007 privind stabilirea unei proceduri europene cu privire la cererile cu valoare redusă;
 - Lucrările comisiei constituite la nivelul Uniunii Europene pentru redactarea unui cod judiciar european;
 - Codul de procedură civilă model pentru America de Sud, elaborat de Institutul Sud-American de Drept Procesual;
 - Principiile Procedurii civile transnaționale elaborate sub auspiciile Institutului American de Drept și UNIDROIT.

Secțiunea a 3-a

Impactul socio-economic al proiectului de act normativ

1. Impactul macro-economic

Proiectul de act normativ, prin el însuși, nu are un impact direct asupra mediului macro-economic. Făcând însă corp comun cu noul Cod de procedură civilă, influența pozitivă a acestuia din urmă își întregeste valențele doar prin intermediul normei ce îi asigură aplicarea unitară și sistematică.

2. Impactul asupra mediului de afaceri

Noul Cod de procedură civilă a creat în materia procedurilor judiciare un sistem legislativ modern, care să răspundă pe deplin imperativelor funcționării unei justiții moderne, adaptate așteptărilor sociale, precum și necesității creșterii calității acestui serviciu public.

Soluțiile legislative propuse prin noul Cod de procedură civilă vor avea impact pozitiv și asupra dezvoltării mediului de afaceri, cu rezonanță în planul încurajării reformei economice; aplicarea efectivă a acestor soluții și, în consecință, influența pozitivă a acestora devine posibilă urmare adoptării prezentului proiect, care stabilește cu claritate condițiile în care se produce trecerea de la vechea la noua reglementare.

3. Impactul social

Dat fiind obiectul de reglementare și caracterul normelor, date fiind opțiunile de politică legislativă consacrate cu scopul declarat de a răspunde actualelor exigențe ale realităților social-economice și, implicit, nevoilor practicii judiciare, se apreciază că proiectul va avea un impact social pozitiv.

4. Impactul asupra mediului

Proiectul de act normativ nu are un astfel de impact.

Secțiunea a 4-a

Impactul financiar asupra bugetului general consolidat, atât pe termen scurt, pentru anul curent, cât și pe termen lung (5 ani)

Pentru punerea în aplicare a Codurilor civil, de procedură civilă, penal și de procedură penală, Ministerul Justiției a avut în vedere dezvoltarea unui program cu două componente: elaborarea legilor de punere în aplicare (care reglementează și realizează adaptările de ordin legislativ necesare pentru asigurarea punerii în aplicare a codurilor) și realizarea studiului privind pregătirea punerii în aplicare a codurilor (care cuprinde aspectele bugetare, de resurse umane și logistice, necesare pentru aplicarea noilor coduri).

Secțiunea a 5-a

Efectele proiectului de act normativ asupra legislației în vigoare

1. Măsurile normative necesare pentru aplicarea proiectului de act normativ:

a. acte normative în vigoare ce vor fi modificate sau abrogate, ca urmare a intrării în vigoare a proiectului de act normativ:

Unul dintre elementele esențiale ale legii de punere în aplicare este identificarea actelor normative asupra cărora noul Cod de procedură civilă are incidență: norme ce trebuie abrogate, întrucât dublează reglementarea din Cod și norme ce trebuie amendate, pentru a adapta soluția acestora noului regim consacrat de cod. A se vedea, în acest sens, secțiunea a 2-a, pct. 2.3.

2. Conformitatea proiectului de act normativ cu legislația comunitară în cazul proiectelor ce transpun prevederi comunitare:

La edictarea soluțiilor legislative cuprinse în proiectul noului Cod de procedură civilă și în prezentul proiect s-a avut în vedere ca dispozițiile propuse să nu contravină sau să facă dificilă aplicarea directă a unor instrumente juridice ale Uniunii Europene, dintre care amintim următoarele:

- Regulamentul Parlamentului European și al Consiliului nr. 44/2001 privind competența, recunoașterea și executarea hotărârilor în materie civilă și comercială;

- Regulamentul Parlamentului European și al Consiliului nr. 805/2004 privind crearea unui titlu executoriu european pentru creanțele necontestate;

- Regulamentul Parlamentului European și al Consiliului nr. 1.896/2006 privind instituirea procedurii europene a somației de plată;

- Regulamentul Parlamentului European și al Consiliului nr. 861/2007 privind stabilirea unei proceduri europene cu privire la cererile cu valoare redusă.

3. Măsuri normative necesare aplicării directe a actelor normative comunitare

Nu este cazul.

4. Hotărâri ale Curții de Justiție a Uniunii Europene

Nu este cazul.

5. Alte acte normative și/sau documente internaționale din care decurg angajamente

Nu este cazul.

6. Alte informații

Nu este cazul.

Secțiunea a 6-a

Consultările efectuate în vederea elaborării proiectului de act normativ

1. Informații privind procesul de consultare cu organizații neguvernamentale, institute de cercetare și alte organisme implicate

Proiectul de act normativ a fost supus dezbaterii publice, în conformitate cu prevederile Legii nr. 52/2003 privind transparența decizională în administrația publică.

Prealabil elaborării proiectului de act normativ, au fost solicitate propuneri de modificare a actelor normative în vigoare în vederea compatibilizării lor cu soluțiile legislative ale noului Cod de procedură civilă următoarelor organizații profesionale și entități: Uniunea Națională a Barourilor din România, Uniunea Națională a Notarilor Publici din România, Uniunea Națională a Practicienilor în Insolvență din România, Uniunea Națională a Mediatorilor din România, Bursa de Valori București, Uniunea Națională a Executorilor Judecătorești din România, Asociația Română a Băncilor, Corpul Operatorilor Archivei Electronice de Garanții Reale Mobiliare.

Ulterior redactării proiectului de act normativ, a fost comunicat aceluiași instituții, organizații, entități textul proiectului, cu solicitarea de a se comunica observații și propuneri.

Activitatea de consultare a urmărit colectarea a cât mai multe propuneri din partea principalilor destinatari ai normei, pentru ca textul proiectului de act normativ să fie cât mai bine adaptat nevoilor practicii, să faciliteze asimilarea normei și să promoveze soluțiile alese de autorul proiectului.

2. Fundamentarea alegerii organizațiilor cu care a avut loc consultarea, precum și a modului în care activitatea acestor organizații este legată de obiectul proiectului de act normativ:

Criteriul de selectare a entităților consultate în mod instituțional a fost incidența reglementării noului Cod de procedură civilă asupra activității entității și competențelor legale ale instituției publice/corpului profesional.

3. Consultările organizate cu autoritățile administrației publice locale, în situația în care proiectul de act normativ are ca obiect activități ale acestor autorități, în condițiile Hotărârii Guvernului nr. 521/2005 privind procedura de consultare a structurilor asociative ale autorităților administrației publice locale la elaborarea proiectelor de acte normative

Nu este cazul.

4. Consultările desfășurate în cadrul consiliilor interministeriale, în conformitate cu prevederile Hotărârii Guvernului nr. 750/2005 privind constituirea consiliilor interministeriale permanente:

Prealabil elaborării proiectului de act normativ, au fost solicitate propuneri de modificare a actelor normative în vigoare în vederea compatibilizării lor cu soluțiile legislative ale noului Cod de procedură civilă următoarelor instituții publice: Agenția Națională de Administrare Fiscală, Agenția Națională de Transplant, Agenția Națională de Cadastru și Publicitate Imobiliară, Administrația Națională a Îmbunătățirilor Funciare, Autoritatea Națională pentru Protecția Consumatorilor, Autoritatea Națională pentru Protecția Copilului, Agenția Națională pentru Protecția Familiei, Agenția Națională de Reglementare în Domeniul Energiei, Agenția Națională pentru Resurse Minerale, Autoritatea Națională pentru Reglementarea și Monitorizarea Achizițiilor Publice, Autoritatea Națională pentru Recuperarea Proprietăților, Autoritatea Națională de Reglementare pentru Serviciile Comunitare de Utilități Publice, Autoritatea Națională Sanitară Veterinară și pentru Siguranța Alimentelor, Consiliul Concurenței, Comisia Națională a Valorilor Mobiliare, Comisia de Supraveghere a Asigurărilor, Departamentul pentru Afaceri Europene, Inspectoratul de Stat în Construcții, Ministerul Agriculturii și Dezvoltării Rurale, Ministerul Afacerilor Externe, Ministerul Administrației și Internelor, Ministerul Apărării Naționale, Ministerul Culturii și Patrimoniului Național, Ministerul Comunicațiilor și Societății Informaționale, Ministerul Dezvoltării Regionale și Turismului, Ministerul Economiei, Comerțului și Mediului de Afaceri, Ministerul Educației, Cercetării, Tineretului și Sportului, Ministerul Finanțelor Publice, Ministerul Muncii, Familiei și Protecției Sociale, Ministerul Mediului și Pădurilor, Ministerul Sănătății, Ministerul Transporturilor și Infrastructurii, Oficiul Național al Registrului Comerțului, Oficiul Român pentru Adopții, Oficiul Român pentru Drepturile de Autor, Oficiul de Stat pentru Invenții și Mărci.

5. Informații privind avizarea de către:

a) Consiliul Legislativ

Proiectul de act normativ a fost avizat favorabil de Consiliul Legislativ prin avizul nr. 62/23.01.2012.

b) Consiliul Suprem de Apărare a Țării

c) Consiliul Economic și Social

Proiectul de act normativ a fost avizat favorabil de Consiliul Economic și Social prin avizul nr. 3193/11.08.2011.

d) Consiliul Concurenței

e) Curtea de Conturi

Secțiunea a 7-a

***Activități de informare publică privind elaborarea
și implementarea proiectului de act normativ***

1. Informarea societății civile cu privire la necesitatea elaborării proiectului de act normativ

Proiectul de act normativ a fost supus dezbaterii publice, în conformitate cu prevederile Legii nr. 52/2003 privind transparența decizională în administrația publică.

2. Informarea societății civile cu privire la eventualul impact asupra mediului în urma implementării proiectului de act normativ, precum și efectele asupra sănătății și securității cetățenilor sau diversității biologice

Proiectul de act normativ nu are astfel de implicații.

Secțiunea a 8-a

Măsuri de implementare

1. Măsurile de punere în aplicare a proiectului de act normativ de către autoritățile administrației publice centrale și/sau locale - înființarea unor noi organisme sau extinderea competențelor instituțiilor existente

2. Alte informații

Față de cele prezentate, a fost elaborat proiectul de Lege alăturat, cu procedura de urgență prevăzută de art.76 alin.(3) din Constituția României, republicată, pe care îi supunem Parlamentului spre adoptare.

PRIM – MINISTRU

A handwritten signature in black ink, appearing to read 'E. Boc', with a long horizontal stroke extending to the right.

EMIL BOC